

Seniorů přibývá, lůžek ne. Péče se přesouvá na rodiny

Žaneta Dvořáková

[+ sledovat](#) 98

▶ 5:42

Poslechněte si tento článek

[eBook](#) [Sdílet](#) 113

Včera 15. 7., 12:37

Česko stárne a kapacity domovů pro seniory dlouhodobě nestačí. Rodiny jsou tak stále častěji odsouzeny k tomu, aby zajistily péči o své blízké vlastními silami, případně s pomocí pečovatelské terénní služby. Z pohledu klientů-seniorů se platby za pečovatelské služby cenově příliš neliší od nákladů, které zaplatí v domově. Pro stát je ale jeho pobyt v zařízení mnohem dražší, provoz jednoho lůžka totiž stojí zhruba 65 tisíc měsíčně.

Ilustrační foto

Stručně

Souhrn je vygenerován pomocí umělé inteligence.

[Seznam AI](#)

- V Česku žije přes 2,25 milionu lidí starších 65 let, z nichž přibližně 360 tisíc je závislých na péči ostatních, kterou z 80 procent zajišťují jejich blízcí.
- Hodinová sazba za pečovatelskou službu je maximálně 165 korun, ale ani tato částka nepokrývá mzdové náklady na zaměstnance a další provozní výdaje.

- Provoz jednoho lůžka v domově pro seniory stojí zhruba 65 tisíc korun měsíčně, přičemž klienti platí 16 až 25 tisíc korun.

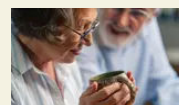
„Obecně nelze konstatovat, která forma péče je pro seniory finančně nejméně nákladná, protože částka vydaná za službu souvisí s mírou spotřebované služby,“ uvedla viceprezidentka Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR (APSS) a ředitelka Domova U Biřičky Daniela Lusková.

V Česku žije přes 2,25 milionu lidí starších 65 let. Přibližně 360 tisíc z nich je závislých na péči ostatních, tu z 80 procent zajišťují jejich blízcí.

„Péče o druhé je časově, fyzicky i psychicky velmi náročná a často radikálně omezuje pracovní možnosti. Krátíte úvazky nebo práci opouštíte úplně, což má dopad na příjmy celé rodiny,“ konstatovala Jana Austová Pikardová, manažerka projektu Neviditelní s tím, že péče rodinných příslušníků se jen těžko přepočítává na konkrétní finanční částky.

Stárnoucí Česko míří do krize. Chybí lůžka, peníze i personál

Domáci

Zhruba 90 tisíc seniorů pak využívá profesionální pečovatelské služby, většina z nich v kombinaci s péčí rodiny. Platby za péči, kterou zajišťují pracovníci terénních služeb, se odvíjí od počtu hodin, které pečovatel v domácnosti se seniorem stráví.

Hromadná doprava pohromadě? Naplánujte si cestu od A po Ž na Mapy.com a víte i zpoždění

Hodinovou sazbu stanovuje vyhláška ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV), k poslední změně došlo v roce 2024. Pokud senior čerpá pečovatelskou službu v rozsahu do 80 hodin měsíčně, platí za ni maximálně 165 korun za hodinu. Při vyšším rozsahu jde maximálně o 145 korun za hodinu.

Hodina péče účtovaná klientovi, tedy 165 korun, představuje při standardním 40hodinovém pracovním týdnu částku 26 400 korun měsíčně. Znamená to, že peníze získané od klientů nepokrývají ani mzdové náklady na zaměstnance, natož další provozní výdaje pečovatelských služeb.

Mediánová mzda terénních pečovatelů dosahovala podle Informačního systému o průměrném výděлку, který zpracovává společnost Trexima, v loňském roce přibližně 36 900 korun hrubého měsíčně. Pro porovnání - průměrná mzda ve čtvrtém čtvrtletí 2025 přesáhla 52 tisíc korun.

Soukromí pečovatelé si výši úhrady za domácí péči určují sami. Ani v jejich případech ale nejde o přemrštěné částky, průměrně se podle údajů APSS jedná o 187 korun za hodinu.

Hlavním zdrojem, ze kterého senioři služby platí, je vedle starobního důchodu příspěvek na péči. Ten stát vyplácí lidem závislým na pomoci druhé osoby. Jeho výše se odvíjí od stupně závislosti. U seniorů se nejčastěji jedná o středně těžkou až těžkou závislost (potřeba pomoci například s vařením, oblékáním nebo hygienou). Má tak nárok na 8 200 až 14 800 korun měsíčně.

Desítky tisíc měsíčně

V domovech pro seniory nebo v domovech se zvláštním režimem žije podle údajů Českého statistického úřadu přibližně 60 tisíc lidí.

Domovy jsou veřejné, tedy zřizované obcemi či kraji, soukromé a církevní. Liší se cenou i dostupností.

Ve veřejných a církevních domovech se měsíční úhrada pohybuje mezi 16 až 18 tisíci korunami, na místo se ale v některých regionech čeká i několik let. Soukromé domovy nabízejí přijetí v rádech týdnů až měsíců, jejich ceny začínají na 25 tisících korunách měsíčně.

Provoz jednoho lůžka v domově pro seniory stojí podle APSS zhruba 65 tisíc korun měsíčně. Částka, kterou klient za pobyt platí, tak zdaleka nepokrývá skutečné náklady a musí ji dofinancovávat stát, kraje a obce.

Legislativa zároveň stanovuje, že senioři v zařízeních nemohou přijít o celý svůj měsíční příjem. Po zaplacení ubytování a stravy jim musí zůstat alespoň 15 procent důchodu. Pokud by tomu tak nebylo, musí poskytovatel výši úhrady snížit. V praxi to mnohdy funguje tak, že se provozovatelé dohodnou na finanční spoluúčasti s rodinou.

Miliardové náklady

Nákladná je i samotná výstavba zařízení. Vybudování jednoho lůžka stojí 2,5 až 5 milionů korun, tisícovka nových lůžek tak představuje investici až pět miliard korun.

Právě vysoké investiční náklady jsou jedním z důvodů, proč nové domovy přibývají pomalu. „K vybudování dostatečných nových kapacit určitě nebudou stačit evropské zdroje, ale ani národní. Bavíme se o desítkách miliard. Je nezbytné zapojit kromě veřejných zdrojů i soukromý sektor,“ doplnil prezident APSS ČR Jiří Horecký.

Odborníci upozorňují, že právě kombinace domácí, terénní a pobytové péče je pro Česko prakticky jedinou šancí, jak rychlé stárnutí populace zvládnout.

„Současná společnost musí přijmout fakt, že rodiny se musí na péči o svého starého člena podílet. A je třeba, aby byly podporovány terénní sociální služby, které rodině pomohou, aby mohla péči sdílet,“ shrnula Lusková.